

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI
PEDAGOGICKÁ FAKULTA

„SVĚTY, STÍNY OBRYSY“
"WORDS, SHADOWS, CONTOURS"

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI
PEDAGOGICKÁ FAKULTA
KATEDRA VÝTVARNÉ VÝCHOVY

Bakalářská práce „Světy, stíny, obrysy“

Student: Terezie Tomková
Obor: Výtvarná tvorba se zaměřením na vzdělávání
Vedoucí bakalářské práce: MgA. Robert Buček, Ph.D.
Olomouc 2021

Prohlášení

„ Místopřísežně prohlašuji, že tuto bakalářskou práci jsem vypracoval/a samostatně, že v ní řádně cituji všechny použité prameny a literaturu a že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.“

V Olomouci

podpis studenta

Upozornění

Tento text je jen doprovodem k bakalářské práci (viz přílohy).

Poděkování

Tímto bych chtěla poděkovat vedoucímu bakalářské práce MgA. Robert Buček, Ph.D.
Především za čas, trpělivost a energii, které věnoval konzultacím a nápomoci s instalací.

1 ÚVOD	
Úvod	
O autorce	1
Předchozí díla	1 - 11
2 TEORETICKÁ ČÁST.....	12
Název bakalářské práce	12
Obkreslovat nebo neobkreslovat.....	12
Estetika Instagramu.....	12 -13
3. PRAKTICKÁ ČÁST	
Popis procesu.....	13
„Historicko sociální kontext“	13
Záměny.....	13
Barevnost.....	14
Cíle.....	14
Vnímání malby	14
Návaznost.....	14
Tvorba děl	14
Plátna.....	14
Tvorba.....	14 - 15
Jednotlivé výjevy.....	15 -20
Výjevy a jejich vzájemná interakce.....	20 - 21
Autoři.....	23 - 24
Prostor.....	24
Malba/ objekt/ instalační umění.....	25
Materiál.....	25
Konzultace.....	25
Post ex úprava maleb.....	26
Post ex úprava pláten.....	26
Instalace.....	26
Snář.....	27
Zpětná racionalizace.....	27
Závěr.....	27
Příloha: praktická část bakalářské práce.....	28-32
Anotace	33 -34
Seznam použitých zdrojů.....	35 -36
Seznam obrázků.....	36

Úvod

Tato bakalářská práce se bude zabývat médiem malby. V teoretické části je snaha osvětlit nebo najít nějaké možné spojitosti maleb. Převážně pracuji s formáty středních rozměrů, tentokrát jsem se však rozhodnout pro větší.

O autorce

Na střední škole jsem studovala grafický design

Na universitě Universidade do Algarve jsem zdokonalila v kresbě perspektivy, vnímám taky posun v myšlení a rozšíření uměleckých předmětů, kterých se mi touto cestou dostalo. Možná i uvolněnější rukopis a jiný vztah k barvám a estetice celkově mě obohatil, jsem za tuto zkušenost velmi ráda.

„Seriózní umělci se dnes zpravidla vyhýbají citově nabitým tématům, a pokud je přece volí, pak je zpracovávají takovým způsobem, aby na nich efekt jejich díla nebyl zcela závislý. Pravý umělec nemá zájem o předem určený efekt.“¹

O předem zaručený výsledek zájem v mé malbě nevidím, jde o upřednostňování šťastné náhody malby, o nová náhodná setkání, snahu o částečné vymezení vůči vlastnímu vkusu přijímáním vnějších vlivů, přijímání virtuálních znaků.

Předchozí díla

Před nějakou dobou jsem si uvědomila, že jsem schopna malovat jen věci, které už se staly, byla jsem tímto, pro mnohé asi banálním zjištěním velmi zaskočena. Vrstvím na sebe transparentní motivy netransparentních témat, většinou nahodile formou dada hry, baví mě barevné tóniny, nápisy, moment překvapení. Když začínám obraz, většinou nemám představu. Zobrazovat by se mělo vše, od vačic až po polymerový tmel do koupelen.

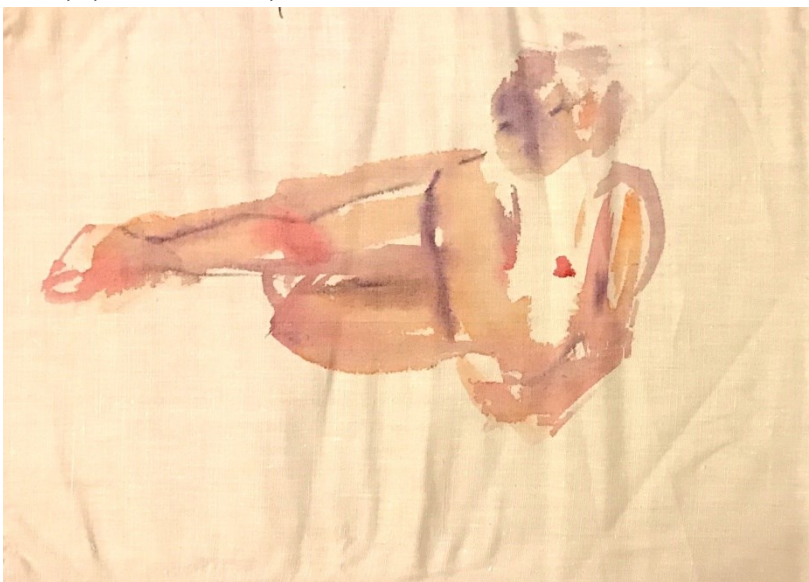
Níže příkládám ukázkou předchozí tvorby

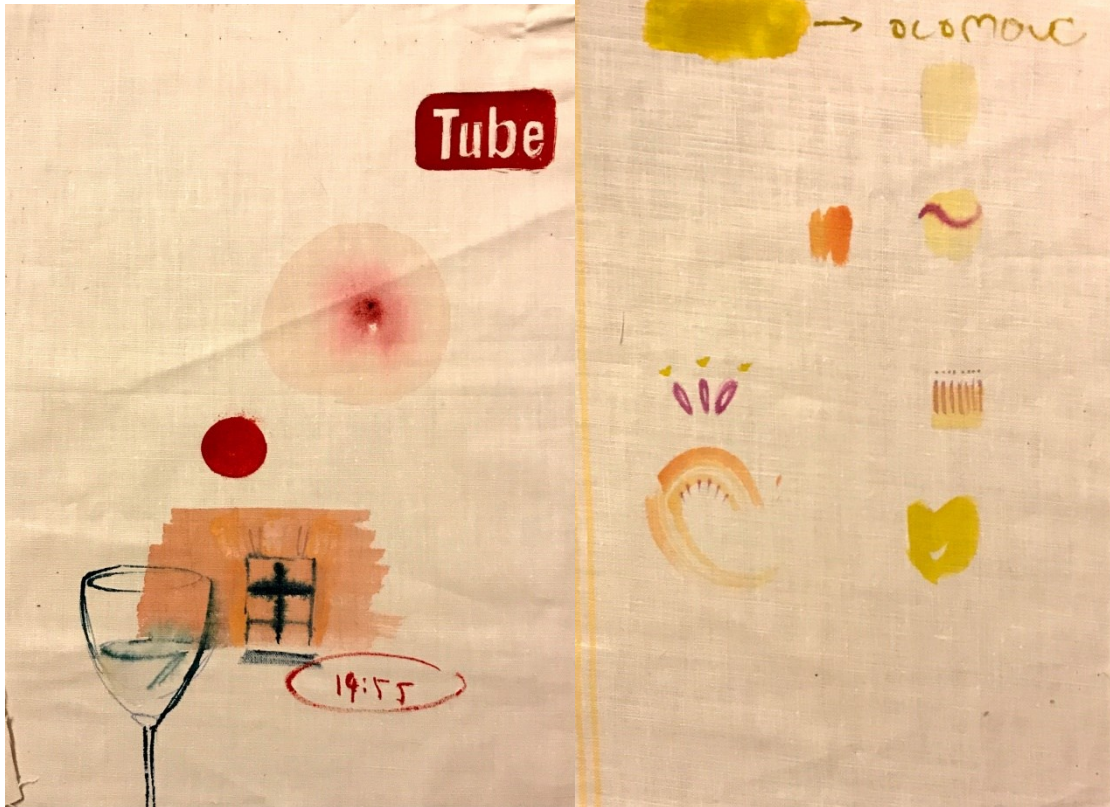
¹ KULKA, Tomáš. *Umění a kýč*. Vydání třetí. Praha: Torst, 2014, s. 60-61. ISBN 978-80-7215-477-7.

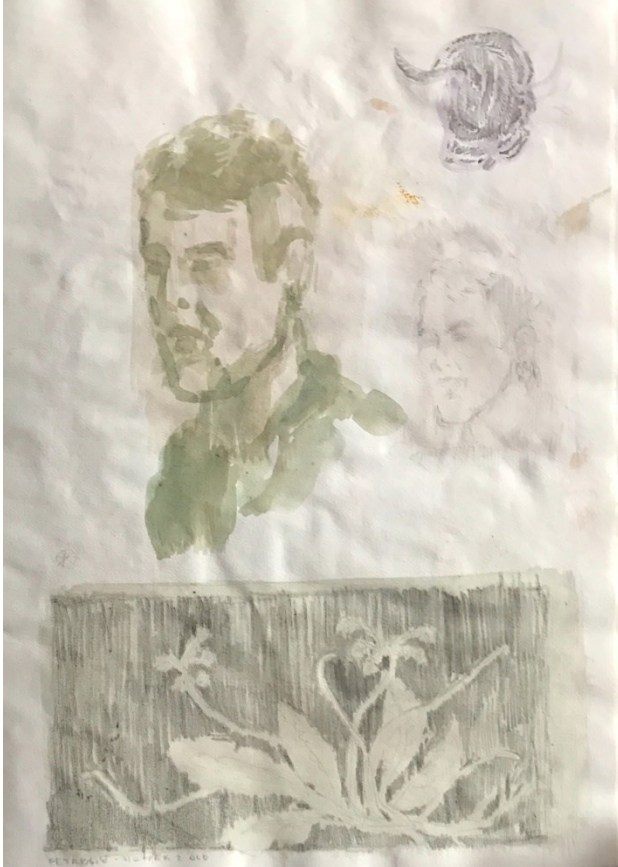
obr. 1, 2, 3: Starší tvorba, Terezie Tomková

obr. 4, 5, 6: Starší tvorba, Terezie Tomková

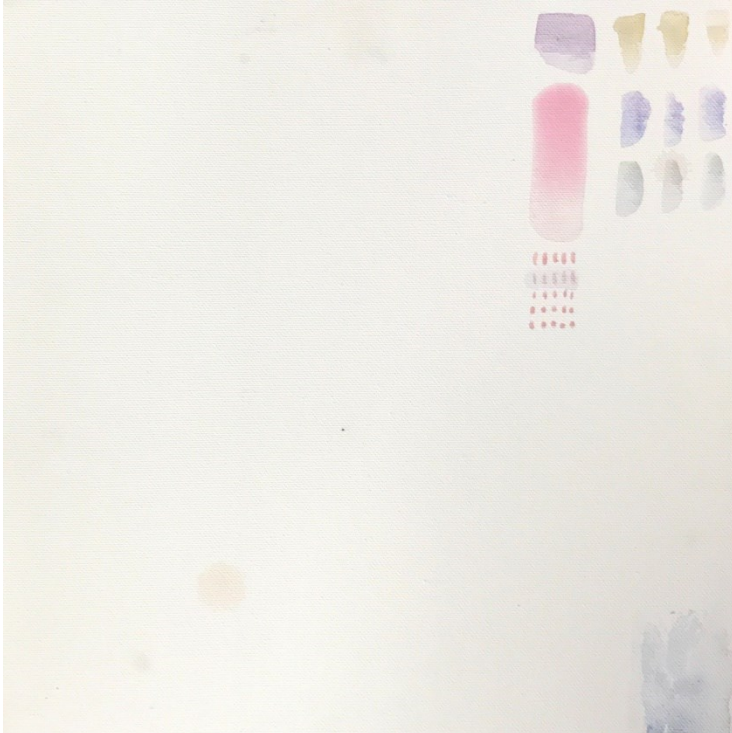
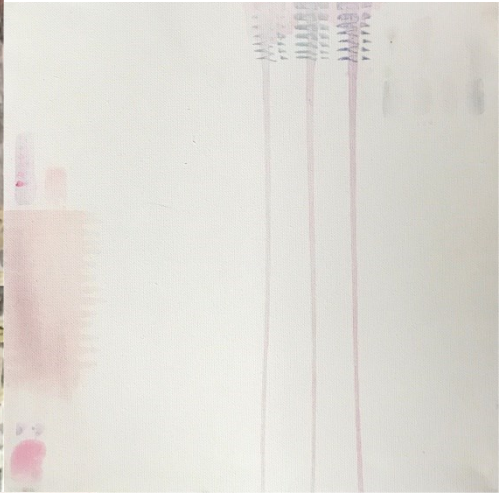

obr. 7, 8, 9, 10: Starší tvorba, Terezie Tomková

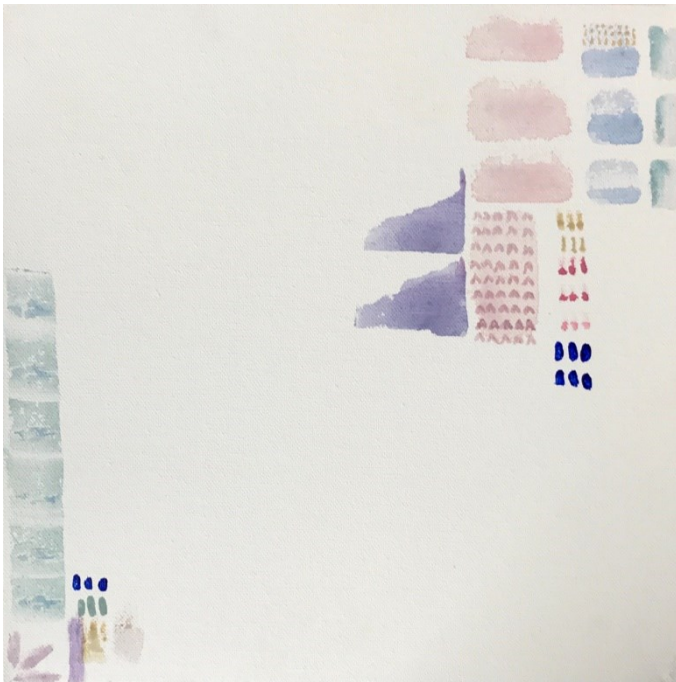

obr. 11, 12, 13: Starší tvorba, Terezie Tomková

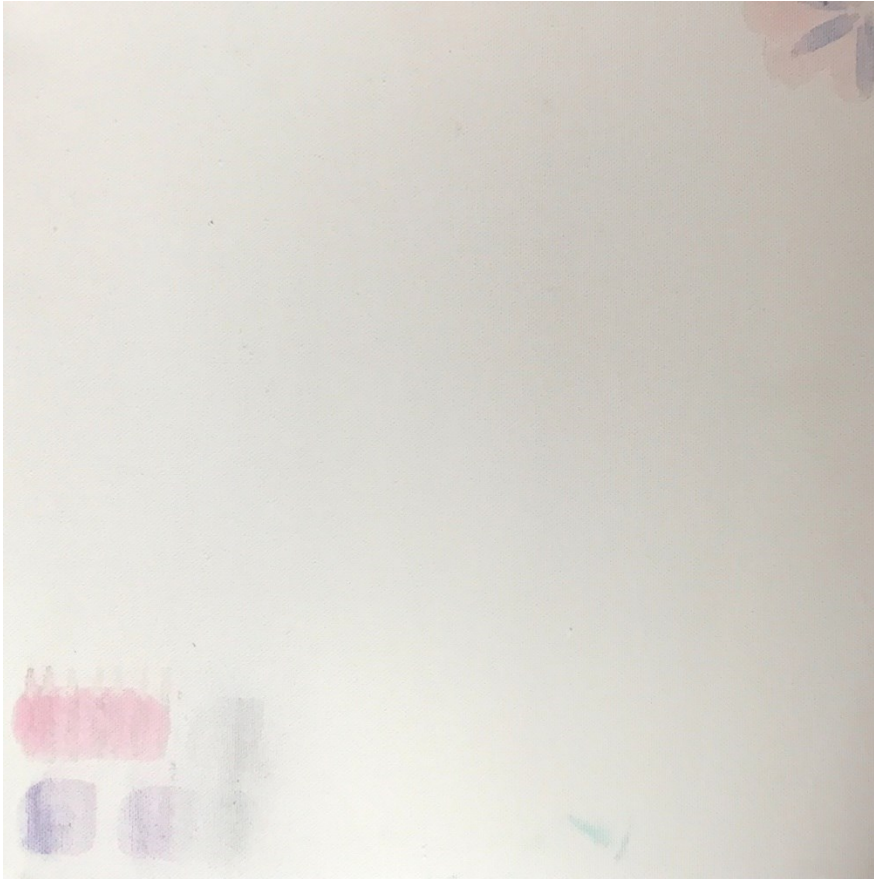
obr. 14, 15, 16: Starší tvorba, Terezie Tomková

obr. 17, 18, 19: Starší tvorba, Terezie Tomková

obr. 20, 21, 22: Starší tvorba, Terezie Tomková

obr. 23, 24, 25: Starší tvorba, Terezie Tomková

2. Teoretická část

Název bakalářské práce

Světy, stíny obrysy neboli Worlds, shadows, outlines v anglickém jazyce. Tato tři slova zní jak v českém, tak v jazyce anglickém velmi zvukomalebně, což mne velmi zaujalo, působí jako již známý, vzniklý celek, který se však skládá z fragmentů. Podobně jako série maleb, tak i tu fragmenty slov tvoří celek, je jej možné modifikovat, přehazovat slova... První idea byla pracovat s transparentností, objevuje se a prostupuje řadu mých děl, aniž bych o to formálně usilovala, proto stíny. Vše a nic říkající název vyšel spíše z podvědomí jako malby. Trochu se tu opírám do názvů podobného typu jako „Malba levou mozkovou hemisférou“, každopádně je to pro okolí nečitelná zpráva.

Obkreslovat nebo neobkreslovat

V předobrazech, podle kterých maluji, vidím pouze psychickou pomoc, nedá se ani hovořit o kopírování motivu, většinou je totiž svou formou úplně neshodný plus v této digitální době je podobnost s původním vyobrazením takřka nedohledatelná. Naopak vidím v tomto přístupu jakousi post post - internetovou obsesi. Jak s odkazem na Raye Brassiera poznamenává Steven Shaviro: „Rozum je děsivě nelidský.“ Kognice zachycuje jen omezený počet kauzálních relací a její náhražkou se často stává právě estetický soud nebo jiné metaforické způsoby „narážení“ na objekty.²

Estetika Instagramu

Jelikož velká část mých děl vzniká kombinací a skládáním věcí z Instagramu a v současném kontextu, krátké zamyšlení se nad estetikou této platformy je nasnadě. Velká část insta výjevů má podobnost s módní fotografií a nedá se moc dobře přenést do 2D prostoru malby. Nejčastěji sbírám motiv zvířat, převážně plazů, drobného ptactva a hmyzu nebo potom snímky pro jejich barevnost, když se mi nějaká barva jeví jako zajímavá, uložím si ji. Občas také nějaké zajímavé objekty nebo sochy, zkrátka zajímavý tvar. Jsou to zvířata, věci, osoby, co jsem na vlastní oči nikdy neviděla, stojí tedy na hranici skutečného a abstraktního bez dřívějšího osobního zabarvení. Jsou tudíž očištěny od předchozí konfrontace, stojí v bezčase a bez prostoru, mají lepší předpoklad stát se znaky vizuálního jazyka ke sdělení nového konceptu, myšlenek a dialogů, čekám, co „mi po síť nabídne“. Uznávám estetiku estetiky.

Velká část společenských trendů, a ty instagramové nevyjímaje, přichází zpočátku z menší skupiny. Ve chvíli, kdy bude Instagram nabízet filtry, které mají záměrně vaši fotku „zošklivit“, se dá předpokládat, že i ony ambasadorky života na vysoké noze také

² OBRAZ K OBJEKTŮM. *A2 kulturní čtrnáctideník* [online]. 2016, 2016 (08/2016), 216 stran [cit. 2021-02-16]. ISSN 1801-4542. Dostupné z: <https://www.advojka.cz/archiv/2016/8/obraz-k-objektum>

podlehnou decentní sebeironii. Nabízí se také otázka, jakým směrem se instagramová estetika vyvine do budoucna. Kabelky a kelímky budou passé, to je jasné. Ale i přes veškerou korektnost a touhu po diverzitě je lidskou přirozeností snaha obklopovat se krásou a obdivovat vše nedosažitelné.³

3. Praktická část

Popis procesu

První idea byla vytvořit jednotný obraz pomocí menších formátů. Začátek malby byl na nenapnuté nenašepsované plátno ve snaze zachytit dvě postavy, láhev a vývrtku, malba má kvašový charakter a je dost abstraktní. Obecně vyhledávám „balanc“ na hraně abstrakce

a zobrazivé malby, snový nádech barev a mysteriózního námětu s realitou a předmětem (denní) potřeby, v tomto případě lahve. Občas se v tvorbě objeví i přehnaná konkrétnost, názvy produktů, značky, zážitky, odkazy na místa a podobně.

„Historicko- sociální kontext“

V teoretické části nemůže být nezmíněna situace v kontextu Korona viru. Ačkoli v lednu roku 2020 jsme situaci vnímali příliš seriózně, věci se daly do nečekaného pohybu. Nechci se tu sáhodlouze rozepisovat o pandemii, každopádně absence sociálního kontaktu a do jisté míry cestování vedly určitě k retrospektivnímu sumírování, bilancování, vzpomínání, které

se projevilo jak v myšlení, tak i v tvorbě. Optimistické vzpomínky a výjevy jsou toho důkazem, ne že bych přímo nějak trpěla, jenže mezi čtyřmi stěnami nevznikalo tolik nových podnětů. Kromě měsíce v UK, ale ten v mé bakalářské sérii popravdě nevidím.

Záměny

V malbách jsou vědomé záměny, o kterých jsem nikdy neuvažovala, byly přirozenou součástí tvoření. Jako příklad můžeme uvést předobraz volavky přetavené automaticky v draka. Byla vybrána pravděpodobně na základě tvaru, je barevně i hmotou posunuta, jistě bych takového ptáka vytvořila i bez předobrazu, každopádně takto je záběr motivů širší a nahodilejší. Malovat by se mělo vše.

³ Konec kelímků a kabelek: Nová estetika Instagramu: Opravdovost je mnohem vyšší komodita, sebevědomí znamená víc než krása. *Fashionbook.cz* [online]. 2019 [cit. 2021-02-18]. Dostupné z: <https://www.fashionbook.cz/2019/05/02/konec-kelimku-a-kabelek-nova-estetika-instagramu/>

Barevnost

Barvy jsou voleny akrylové v kombinaci s temperou, místy mají akvarelový charakter. Použity byly větší štětce a štětky.

...„Ale na plátně se dějí věci - barvy se mísí - prosvítají - jsou vrženy dovnitř...“⁴

Cíle

Díla vnímám v ženské rovině, která ale zároveň nemusí být intelektualizovaná. Objevují se jak denní témata, tak i fantaskní výjevy, můžete zaznamenat snovou nebo poetickou atmosféru jak v barvách, tak v narativní stránce výjevů.

V knize o umění jsem narazila na zajímavou myšlenku, vztahující se k dílu Hanse Arpa: ...„Ve svém zkoumání abstrakce chtěl vyjádřit myšlenku, jelikož byl přesvědčen, že pouze prostřednictvím abstrakce je možné vystihnout stěžejní téma – skutečnost.“⁵

Ačkoli jsem zvolila konkrétní zobrazivou formu malby, vložení děl do společného prostoru a dialogu vytváří dílo abstraktní, s myšlenkou souzním.

Vnímání malby

Malbu vnímám jako něco přirozeného, srovnatelného s podvědomým psaním, performancí. Tvorba děl je převážně instinktivní, vznikají skládáním předobrazů či přímo.

Plátna

Plátna jsou nenašepsovaná prostěradla po mé prababičce, přišla mi do cesty náhodou při třídění věcí z půdy, vnímám to jako hezkou náhodu, dál na tom nestavím. Pracovala jsem s nimi systémem, že jsem je položila na zem a malovala na ně, mohla jsem tak do malby skutečně vstoupit. Některé formáty jsou obarvené ve směsi rozpustné kávy s mlékem, je to mamincin a můj oblíbený mok. Plátna jsou různých rozměrů, intuitivně volená.

Tvorba

Když se ohlédnu zpět, vždycky jsem měla eklektické sklony a sbírala různé výjevy. Poslední roky postupuji často tak, že si tzv. screenuji fota, obrazy, ilustrace a jiné výjevy z internetového prostředí, zejména pak z Instagramu, dělám to velmi často, je to taková

⁴ TINTEROW, Gary, Lisa MINTZ MESSINGER a Nan ROSENTHAL. *Abstract Expressionism and Other Modern Works: The Muriel Kallis Steinberg Newman Collection in The Metropolitan Museum of Art*. New York: The Metropolitan Museum of Art, 2007. ISBN 978-0-300-1225-7.

⁵ HODGE, Susie. *Proč to je umění: 100 moderních děl od Muncha po street art*. V Praze: Slovart, 2014. ISBN 978-80-7391-876-7.

malá obsese, pracuji tak pět let, každý den zhruba tři snímky obrazovky. Kombinuji tyto snímky

se svými fotkami, intuicí a postupně skládám, přimalovávám, překrývám obraz na formátu. Také je velmi důležité, jak se v mobilu „sejdou“ vedle sebe a jakou náladu má kombinace. Nikdy nemám přesný vzor, to by pak nebyla zábava.

Jednotlivé výjevy

Gin

symbolizuje náhodná setkání. Jak (dle knihy *Slavné obrazy*) řekl Édouard Manet „Miluji tento život, miluji salony, hluk, světla, večírky...“⁶ tak i já se v tomto výroku částečně zrcadlím, tak jako on ve mně. Další ex post spojitost jsem našla v obraze *Bar ve Folies – Bergère*, lahev „Vino Manet“ v levém dolním rohu (s autorovým podpisem taktéž v dolním levém rohu) stejně jako moje umístění láhve nalevo.

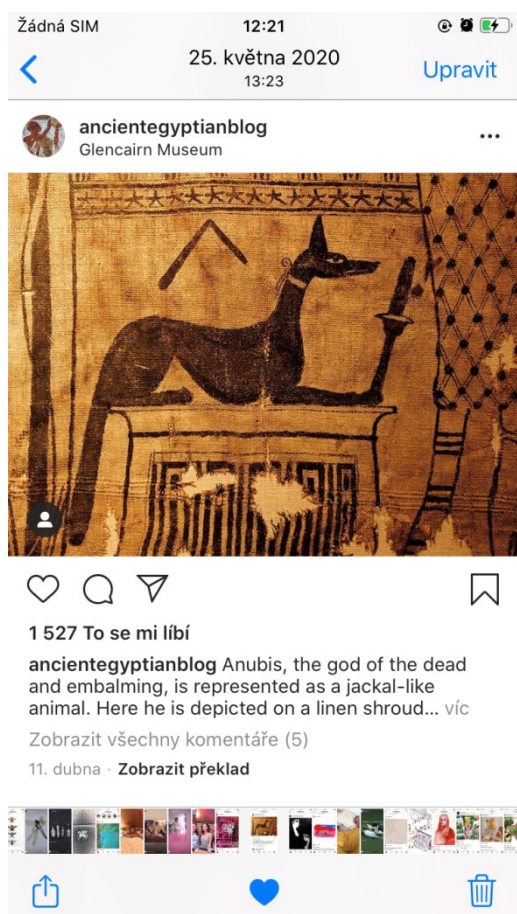

obr. 26, 27: Skici k malbě, Terezie Tomková

⁶ CUMMING, Robert. *Slavné obrazy: [rozbor a výklad nejznámějších obrazů na světě]*. Praha: Fortuna Print, 1996. ISBN 80-85873-59-1.

Egyptský pes

Anúpev nebo také Anup, strážce říše mrtvých, je nejčastěji vyobrazován v podobě psa/šakala nebo muže s šakalí hlavou. Jako „Ten, který jest nad horami“ je jeden z nejstarších bohů Egypta. Byl spojován s mumifikačním rituálem a také s otevíráním úst⁷. Vítal zesnulé v záhrobí a doprovázel je k Usirovi. Při soudu mrtvých vážil srdce zesnulých s tzv. pírkiem Maat (symbolizující pravdu a řád)⁸ Nejčastěji je zobrazován jako sedící, má černé tělo a často také zlaté zdobení. Předobraz jsem našla na instagramu ancientegyptianblog, přišel mi roztomilý a legrační, více jako pouštní liška než strážce mrtvých, udělala jsem mu tygrovaný kožich, tak jako mají bengálské kočky a zvidavé svěží očko.

obr. 28: Screenshot z Instagramu – ancientegyptianblog

Zdroj: Ancientegyptianblog. *Instagram* [online]. ©2021 Instagram od Facebooku [cit. 2021-02-13].
Dostupné z: <https://www.instagram.com/p/B-0T6PUHeUj/>

⁷ Anup. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001, 17. 5. 2010 [cit. 2021-02-13]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Anup>

⁸ Anup. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001, 17. 5. 2010 [cit. 2021-02-13]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Anup>

Hrouda hlíny

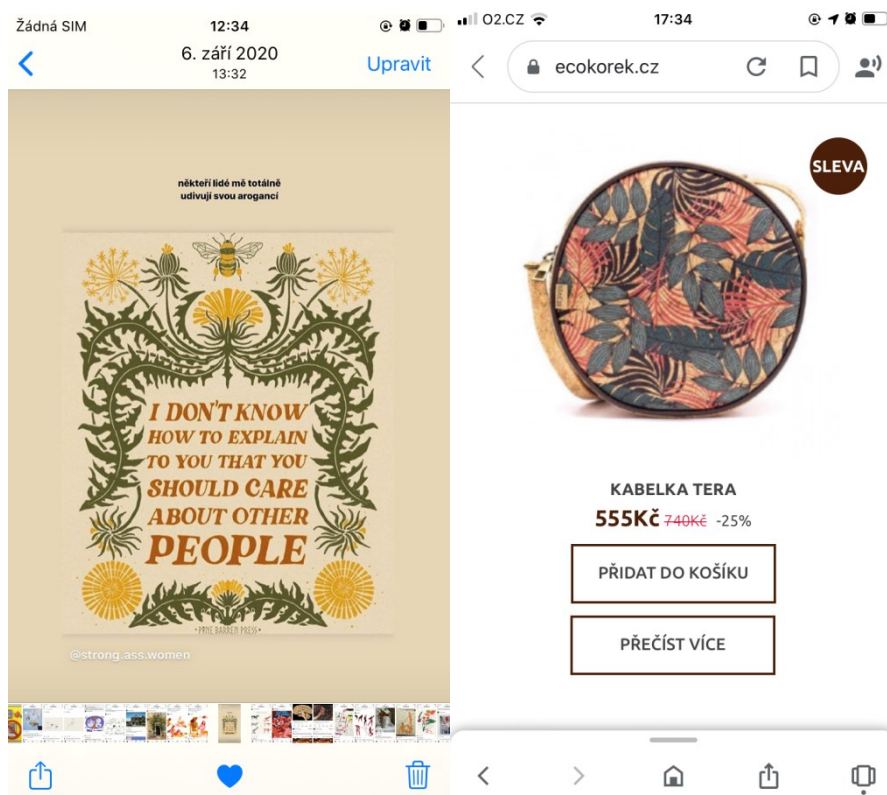
Touto malbou jsem chtěla reagovat na věčně rozkopané Brno. Myslím, že to ve výsledku nejde poznat, což nevadí. Celá malba působí jako malba hory plus dekor, možná zde cítím i pohlednicový charakter. Na první pohled nesourodé věci do sebe zapadají. Když bych měla tuto malbu reflektovat zpětně, vidím v ní jistou paralelu i s úpravami města Olomouc.

Portrét

Skicový charakter, ležérní a abstraktní, takový by měl být „vstupní obraz“.

Louka pampelišek

Formát tapisérie baví, akvarelová lehkost a optimismus výjevu jsou odlehčené, tak jak jen to jde. V žádném případě bych u tohoto díla nehledala prvoplánovou estetiku, i když by mne toto tvrzení neurazilo. Když jsme se nastěhovali do nového domu v nové vesnici, byla tu pampelišek celá louka, postupně jich ubývá, čím to může být.

obr. 29: Screenshot z Instagramu – strong.ass.woman

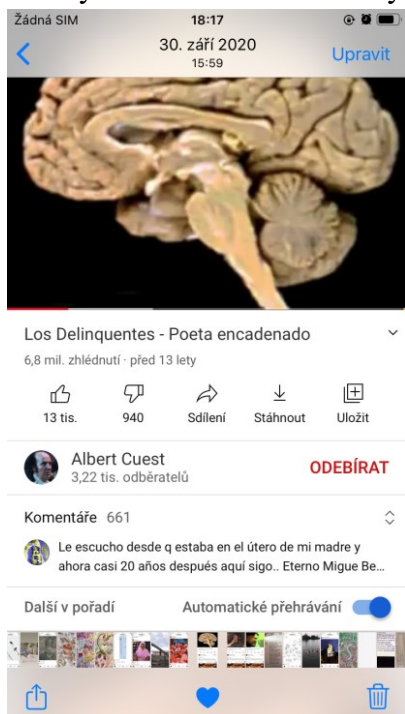
Zdroj: Strong.ass.woman. *Instagram* [online]. ©2021 Instagram od Facebooku [cit. 2021-02-13]. Dostupné z: <https://www.instagram.com/p/CExLmMWBLb9/>

obr. 30: Screenshot z internetové stránky – Ecokorek.cz

Zdroj: Kabelky přes rameno / do ruky. *Ecokorek* [online]. ©2020 [cit. 2021-02-13]. Dostupné z: <https://ecokorek.cz/kabelky-pres-rameno-do-ruky-64?p=2>

Mozek

Kapelu znám, tuhle píseň jsem slyšela tak dvakrát, není to žádná fanouškovská pocta, ale vytažení a zhmotnění cyklicky vyvstávající strachu týkající se nízkého intelektu.

obr. 31: Screenshot z Youtube

Zdroj: Los Delinquentes - Poeta encadenado. *Youtube* [online]. 2007 [cit. 2021-02-13]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=npDc8EyhHJQ>

Dvě tváře

Erotické téma. Volná malba až instinktivní, řekl bych, prvoplánově se mi vybaví zjednodušené obličejové typy Juana Miróa. Poeticky snové plátno, má v sobě zvláštní energii.

Jsi v zahradě hospůdky v okolí Prahy. Cítíš se zcela šťasten na stůl růží ti dali A místo abys psal svou povídku lenošíš pohříchu Hledě na mandelinku spící v růžovém kalichu⁹

⁹ APOLLINAIRE, Guillaume. Pásmo. *Městská knihovna v Praze* [online]. 2018. ISBN 978-80-7587-693-5 (epub). [cit. 2021-02-17]. Dostupné z: <https://web2.mlp.cz/koweb/00/04/38/95/15/pasmo.pdf>

Šňůra

Reaguji tady na instamainstream girl v kombinaci zdravého jídelníčku (granátové jablko), exotický pták (cestování) a šňůra (cvičení). Nejedná se o kritiku, pouze o konstatování a zapsání informace. Je to taková nástěnka vizí a piedestal pro lifestylový typ merkantilních tiskovin. Jako inspiraci mi byl předchozí obraz „Žena s palmou a drakem“.

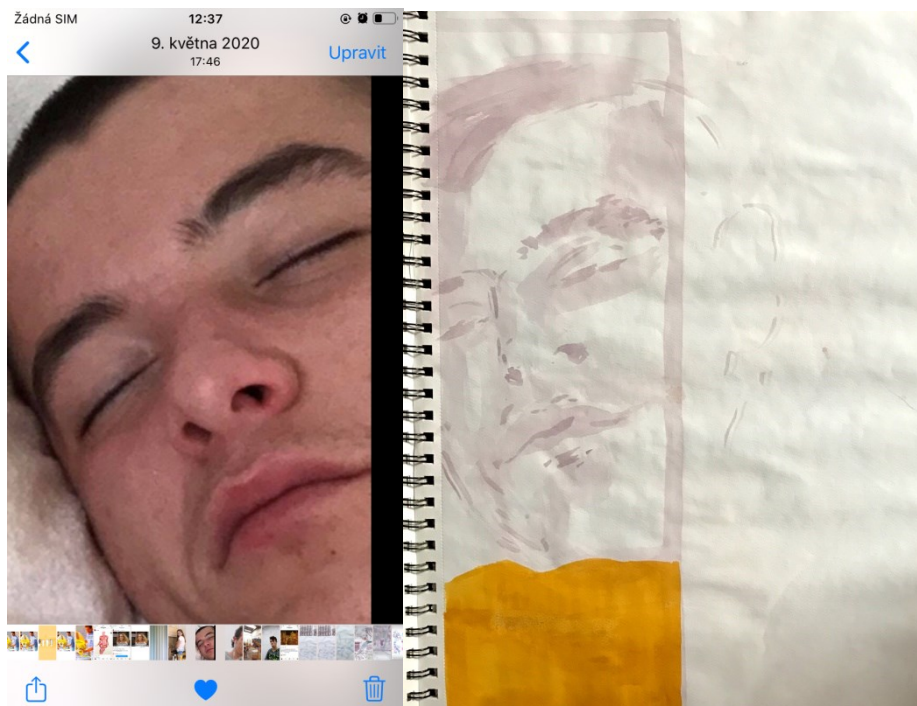
Prázdné plátno

Podélný formát s dekorem vytvořeným rozpustnou kávou s mlékem jsem se rozhodla nechat syrový. Tato série není o tom, že zobrazivě popíšu určité věci, má komplexnější charakter. Je důležité, co jsem namalovala, ale zároveň také to, co jsem nenamalovala. Tento formát je velmi důležitý, vhození „nahé“ plochy do prostoru, kontrast a pocit nedokončenosti, ten vyhledávám, poutá zájem a chuť tvořit.

Portrét

Spící hlava nedbale nahozená pouze v lince, dotvořena skvrnami barvy a dotčena procesem. Přepůlit formát čarou bych si dříve asi nedovolila v případě takového formátu, vnímám

to velmi kladně, tato malba má kresebnou bezstarostnost a genderově aspoň trochu dorovnává sérii. Původní foto bylo pořízeno v prosinci 2019.

obr. 32: Fotografie, Terezie Tomková

obr. 33: Skica, Terezie Tomková

Afterparty

Popelník, propitá noc v baru s partou, popelník a cigareta napůl, klišé nejedné noci. Jemně kolorovaná silueta raka, pozůstatek ještě z předchozí malby, světy se střetávají nad ránem.

Výjevy a jejich vzájemná interakce

„...Chybí mu komplexnost. Co v umění oceňujeme, není pouhé sjednocení per se, ale harmonizace či sladění široké škály různých, často heterogenních elementů a forem.“¹⁰

„Míra komplexnosti může být tedy vyjádřena jako celkový počet alternací bez ohledu na jejich estetický dopad.“¹¹

Dvojice vnímám v obraze Jarní louka a Ještěřčí vejce, obojí se vztahuje k domovu, k domu babičky, kde jsme nějakou dobu bydleli, a k domu a místu, kde žijeme teď. Symbolizují dva domovy, teplé měsíce.

Žena s palmou a drakem

Drak je fialový, je samozřejmé, že musel být fialový, draci jsou vždy fialový případně zeleno-fialoví. Je tu znázorněn jako ochranný symbol, první věc, co mne napadne, když

¹⁰ KULKA, Tomáš. *Umění a kýč*. Vyd. 3. Praha: Torst, 2014, s. 94. ISBN 978-80-7215-477-7.

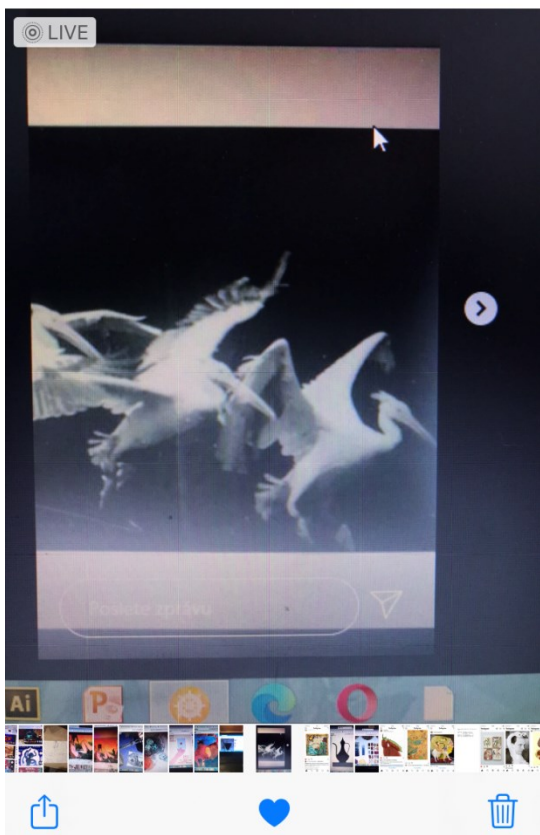
¹¹ KULKA, Tomáš. *Umění a kýč*. Vyd. 3. Praha: Torst, 2014, s. 95. ISBN 978-80-7215-477-7.

obraz zpětně analyzuji. Už to trochu začíná zavánět patosem, tak mohu ještě navázat, že je to exotická krajina, palmy, zkušenost s Erasmem v Portugalsku a mou nejoblíbenější stafází se staly palmy.

Viděl jsem dnes a jméno už nevím pěknou ulici Novou a čistou byla to sluneční polnice Šéfové dělnice a krásné písáčky z Bureau z pondělí do soboty čtyřikrát denně tudy se berou.

Z rána tu třikrát tovární písťala zní Chraptivý zvon zde zašteká k poledni Nápisy na zdech a tabulích štíty a vyhlášky Vřeští a štěbetají jak o závod s papoušky Mám rád tu pěknou ulici průmyslu a píle Ležící v Paříži mezi třídou des Ternes a ulicí Aumont-Thiéville.¹²

¹² APOLLINAIRE, Guillaume. Pásmo. *Městská knihovna v Praze* [online]. 2018. ISBN 978-80-7587-693-5 (epub). [cit. 2021-02-17]. Dostupné z: <https://web2.mlp.cz/koweb/00/04/38/95/15/pasmo.pdf>

obr. 34: Fotografie volavek, zdroj nedohledán

obr. 35: Skica, Terezie Tomková

Autoři

Zde bych ráda uvedla několik autorů, jejichž tvorbu jsem bedlivěji sledovala v době malby této bakalářské práce.

Agnes Martin

„Agnes Martin (1912–2004) je nejvíce známá jako malířka mřížek, kde tahy tužkou a pruhy barev vyplňují čtvercová plátna a nenápadně evokují různé emocionální stavy. Je významnou osobností poválečné americké abstrakce a její práce shromažďují a vystavují muzea moderního a současného umění po celém světě. Narodila se a vyrůstala v Kanadě, jako mladá žena se přestěhovala do Spojených států a považovala se za součást amerického uměleckého hnutí známého jako abstraktní expresionismus.“¹³

Heidi Bucher

Švýcarskou autorku (1926 až 1993¹⁴) netřeba dlouho představovat, je známá po celém světě. Jejím manželem byl Carl Bucher. Pro její tvorbu je specifická práce s látkou, oděvy, struktura podlahy, stěn, ženská témata. Poprvé jsem se s jejím dílem setkala na Bienále Grafického designu v Benátkách v létě roku 2017 (57th Venice Biennale, VIVA ARTE VIVA).¹⁵ Dílo je velmi sugestivní, impozantní instalace pokojů podtrhuje velkolepost děl a je to opravdu působivý zážitek. Díla Heidi Bucher jsou k vidění v Muzeu Umění a designu v New Yorku.

Jakub Tomáš

Český malíř, absolvent Akademie výtvarných umění v Praze, jihlavský rodák Jakub Tomáš, tvoří za pomoci koláží, ať už z vystříhovaných postav, kousků papírů nebo drobných předmětů sestavuje drobná zátíší, která často i různě nasvěcuje. V současné době tvoří převážně za pomoci olejových barev, nejčastější médium je plátno. Plasticita a komplexní neotřelý přístup vytváří splet' mnoho plánovitého vizuálu, který je pro autora tak typický. Proces malby je zde vnímán jako komplexní záležitost a je pouhým završením umělcova počínání.

¹³ RÉGIMBAL, Christopher. Copyright & Credits *Agnes Martin: Life & Work* [online]. Toronto: ©2019, Art Canada Institute [cit. 2021-03-27]. Dostupné z: <https://www.aci-iac.ca/art-books/agnes-martin/credits>

¹⁴ PHAIDON EDITORS. *Great women artists*. Phaidon Press, 2019. ISBN 0714878774.

¹⁵ Heidi Bucher. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation. 2020 [cit. 2021-02-13]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Heidi_Bucher

Kašpar Matouš

Mladý progresivní umělec pracující s internetovou informací a formou přetavuje klasické médium malby v nový výrazový prvek. Ve svých dílech pracuje často s nadsázkou nebo předměty denní potřeby. Sled výrazných barev, nápisů a gestické malby i historických či kulturních odkazů reaguje na neoneokapitalistickou společnost. Energie obrazů je strhující.

Katarína Janečková Walshe

Katarína Janečková je jedna z mých oblíbených umělkyně. Ačkoli je původem ze Slovenska, žije už delší dobu se svým manželem a dcerou v Texasu. V minulosti se kromě umělecké sféry realizovala závodně v bikini fitness nebo v surfování. Ve svém díle odkazuje na erotiku a ženská témata, lze zde spatřit také prvky feminismu, čemuž se autorka nebrání. Její hravý až radostný rukopis je velmi osobitý a osvěžující. Teplé barvy exotické krajiny v kombinaci s uvolněným gestickým rukopisem příjemným motivem a krásnou kresebností jsou opravdovou sedačkou pro oči, tím však v žádném případě neinklinuje k prvoplánovosti. Je pro mne velkým objevem a osvěžením na současné scéně.

Patricia Iglesias Peco

Kdybych svou malbu měla k něčemu připodobnit, což je často také jedním z nepsaných úkolů obhajoby bakalářské práce, vyvstanula by mi na mysl autorka ne tak známá, ale o to cennější pro mne bylo její objevení v kyberprostoru, a tou je Patricia Iglesias Peco. Na sociální platformě Instagram ji můžete nalézt pod zkratkou „patopeco“. Věnuje se malbě, která vyniká svou dada náladou, barevností a lehkostí. Často zobrazuje zvířata na rozličná media a formáty, malby mají epický i poetický nádech, většinou bez silnějšího perspektivního základu, s autorčinou estetikou se velmi ztotožňuji a je aktuálně mou vekou oblíbenkyní.

Prostor

První skici vznikaly pozvolna od září, na přelomu října a listopadu jsem tvořila na velkoformáty. Malba probíhala souběžně bez předkreslování či studií na podlaze garáže, bylo vcelku náročné pracovat s tak velkým formátem v domácím prostředí. Tvorba byla velmi náročná na množství materiálu, ať už barev nebo pláten. Díla vznikala některá souběžně a některá v návaznosti, obrazy byly malovány ve večerní atmosféře.

Malba/ objekt/ instalační umění

V moderním sochařství se již od dob začátku abstrakce začaly objevovat sochy, které nevycházejí z lidské figury. V dnešní době se tyto „odlidštěné“ sochy dají nazvat „objekty“¹⁶

Malba je umělecká technika, spočívá v nanášení barvy na medium, má méně prostorový charakter než například objekt či instalační umění. Hranice mezi těmito žánry se stírají. Zde prezentovaná plátna lze zařadit primárně jako malby, jejich následná instalace do prostoru jim však dává částečně charakter objektu a přihlédneme - li i k rozsahu práce, můžeme polemizovat docela jistě i nad myšlenkou instalačního umění.

Instalační umění je umělecký žánr trojrozměrných děl, která jsou často vytvořená přímo pro dané místo a tak, aby transformovala vnímání prostoru.¹⁷

Instalace v prostoru propůjčí plátnům více světla a modifikuje jejich barevnou stopu, posune je k hranici malby a instalačního umění, posílí koncept malby jako takové. Rozpad prostoru pro vznik nového, vymezení a přetavení v jiný.

Prostor spojuje i rozděluje, vytváří napětí, nutí k dotyku. Střed toho, co je všeobecnou veřejností považováno za prostor se stopovým prvkem prostoru virtuálního, vytváří sociální prostor v tomto časoprostoru.

Materiál

Nenapnutá prostěradla v sobě mají něco autentického a poeticky ženského. Začala jsem tedy hledat a přemýšlet, zvolila jsem prostěradla po prababičce, i když na tom dál stavět nechci, je to hřejivé.

Konzultace

Konzultace probíhaly už od měsíce října. Dá se říct, že v nepravidelných intervalech každé dva až tři týdny. S MgA. Robert Bučkem, Ph.D jsme probírali, jak písemnou část bakalářské práce, tak i praktickou část a k ní přidružené portfolio a jeho výslednou podobu. Sdílení názorů s panem Bučkem, jehož práci velmi obdivuji, mi velmi pomohlo uvědomit si, co chci tvorbou sdělit a také mi poskytl oporu a cenné rady ohledně instalace výsledných artefaktů.

¹⁶ Socha. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2021 [cit. 2021-02-23]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Socha>

¹⁷ Instalační umění. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2014 [cit. 2021-02-23]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Instala%C4%8Dn%C3%AD_um%C4%9Bn%C3%AD

Post ex úprava maleb

Všechna plátna byla malována alla prima. Je zde odfiltrován perspektivní prostor a vše nedůležité, důraz je kladen na gesta malby.

Post ex úprava pláten

Známka punku, nedbalá úprava, expresivní malba, živelná gestická malba třeba v případě Ženy s drakem a palmou přímo vybízí k vynechání post ex úpravy plátna formou žehlení či odlepení drobných nečistot. U jiných je volba složitější, každopádně jsem se rozhodla odstranění drobnějších nečistot na plátně, které se na lepkavý povrch plátna přilepily, neprovést. Plátna mám v plánu vyvěsit a pustit na ně trochu horké páry, aby se srovnaly ohyby způsobené srolováním a převážením. Ve zkratce, je pro mne primární zanechat autenticitu formátu a chci pouze odstranit záhyby, které nevznikly při malbě, ne však nic zásadního.

„...a pak přijde okamžik, kdy všechny komponenty díla jsou tak vzájemně sladěny, že cítím, že nemohu přidat další tah štětce, aniž bych je musel celé přemalovat.“¹⁸

Instalace

Na instalaci a světle u uměleckých děl velmi záleží, stejně tak u velkoformátových pláten. Proto jsme po konzultaci s MgA. Robert Buček, Ph.D. usoudili, že nejlepší místo bude v podkroví u okna, zároveň prostor vedle schodiště pravého křídla nabízí skvělé zákoutí a prostor je jasně definován a v kombinaci s plátny vznikne, krásný prostor. Prostěradla, nebo chceme-li plátna, nejsou rámovaná, přišla by tak o svou přirozenost a volnost, stala by se uvězněná a stylizována do něčeho, čím nejsou. Průsvitnost, překrývání pláten, jejich transparentnost, vznikání nových barev, akvarelový princip, pohyb a hra, pevně věřím, že se to v instalaci plátěných objektů povede. Plátna jsou instalována za pomoci transparentních lanek v různých výškách, aby došlo k dialogu, nikoli unifikaci. Idea je, že se budou jemně komíhat ve větru nově přichozích a komunikovat tak s divákem, budou tvořit malý labyrint a úzkými průstupy, chodbičkami bude možné seskupení maleb volně procházet, potkávat se.

¹⁸ KULKA, Tomáš. *Umění a kýč*. Vyd. 3. Praha: Torst, 2014, s. 94. ISBN 978-80-7215-477-7.

Snář

Drak - změna k lepšímu

Cigareta - ztrácíš příležitost

Hora - dobré zdraví, zlepšení, dlouhý život

Létání - rád by ses odpoutal od každodenních starostí

Voda - pokud chvíli zpomalíš, nepřehlédneš důležité nebo krásné věci ve svém okolí. Život letí jako voda.

Pes - věrnost, usmíření, přátelství

Bojím se psů, občas se mi zdá, že na ně nečekaně narazím a pronásledují mne.

Pavouk - něco je třeba uspořádat, uklidit nebo spojit

Had - pokušení¹⁹

Zpětná racionalizace

Čtyři stěny jedné zdi. Následným vložením výkladu snů z jednotlivých výjevů z pochybného serveru komentují počin samotný.

Závěr

Během zpracování písemné části bakalářské práce jsem byla nucena více racionalizovat a popisovat svou tvorbu, což pro mé postupy není nijak typické, ve skutečnosti to neshledávám ani přínosné, pouze jako institucionální nutnost. Chybějící informace vymezují prostor.

Příloha: praktická část bakalářské práce
(k prohlédnutí níže.)

¹⁹ Výklad snu: drak. *Snář.cz* [online]. Zásobování a.s, 2021 [cit. 2021-02-19]. Dostupné z: <https://www.snar.cz/vyklad/?qr=drak>

Anotace

Jméno a příjmení: Terezie Tomková

Katedra a fakulta: Katedra výtvarné výchovy, Pedagogická fakulta

Vedoucí práce: MgA. Robert Buček, Ph.D.

Rok obhajoby: 2021

Název práce: Světy, stíny obrysy

Název v angličtině: Worlds, shadows, outline

Přílohy vázané v práci: CD

Počet znaků:

Jazyk práce: čeština

Anotace práce v češtině

Bakalářská práce „Světy, stíny obrysy“ se zabývá symbolikou znaků, barevností a vzájemným dialogem příběhů. Velký důraz je zde kladen i na samotnou instalaci děl, jež dotváří celkový dojem a propůjčuje plátnům charakter instalačního umění a navazuje vzájemný dialog pláten a vyzívá diváky k tvorbě asociací. Živelná zobrazivá malba a barevnost děl se neodklání od klasického pojetí estetiky, nesnaží se však ani prvoplánově zalíbit. Práci prostupuje eklektická estetika, hřejivá hravost a vizuální lehkost. Na velkoformátová plátna byly použity akvarelové barvy v kombinaci s akrylovými barvami.

Resumé

The bachelor thesis titled "Worlds, Shadows, Contours" is comprised both of theoretical and practical part. The project outlines the author's previous work same as the essence of their mental processes and artworks. There you can find an Egyptian dog, flowers (dandelion), figure of a woman, purple dragon, a palm tree, portrait of a sleeping man, a brain or a mountain. It covers the symbolism of characters and colours and the reciprocal dialogues of the story. The same emphasis has been put on installing individual plans – artifacts forming a new space, clear and less transparent plans and space. The work also includes a brief reflection on cyberspace aesthetics and influences, the traditional approach to painting in contrast to the installation art and the conception of work with materials. A potential reader can also come across an effort for post ex-rationalization, a kind of definition of aesthetics with the help of a short presentation of favourite artists like Heidi Bucher, Jakub Tomáš, Kašpar Matouš, Katarína Janečková Walshe and Patricia Iglesias Peco, and also naturally, photos placed in the practical part of the bachelor thesis. At the first sight, a particular display hides a lot of abstract layers, moods, ideas, really wonderful colours and my favourite dadaistic spontaneity as well.

One of the important aspects of the art pieces is a sketch background, space, where the symbols meet each other and create a new context. The practical part of bachelor thesis

was painted in November last year (2020). Painting of these big “canvases” was a spontaneous, expressive and emotional process. “Artifacts” were created by watercolour, acrylic and tempera colours (a mix of these techniques). Wet-on-wet process, also known as “alla prima” technique, is one of the most authentic kinds of painting, it allows the artists to capture the moment. The theoretical part also consists of some poems which add an abstract atmosphere.

The poems are important for the compatibility of paintings and they add meaning to theoretical part of the thesis as well, creating the background of the painting process. One of the main goals is to find a new place, an emotional moment in the universe, to create a spiritual show and English garden for the poetic souls.

Klíčová slova v češtině

Umění, malba, instalace, hra, dada, dialog, barvy

Klíčová slova v angličtině, Key words in English

Art, painting, instalation, play, dada, dialog, colors

Seznam použitých zdrojů

Knižní zdroje

CUMMING, Robert. *Slavné obrazy: [rozběr a výklad nejznámějších obrazů na světě]*. Praha: Fortuna Print, 1996. ISBN 80-85873-59-1.

HODGE, Susie. *Proč to je umění: 100 moderních děl od Muncha po street art*. V Praze: Slovart, 2014. ISBN 978-80-7391-876-7.

KULKA, Tomáš. *Umění a kýč*. Vyd. 3. Praha: Torst, 2014, s. 94. ISBN 978-80-7215-477-7.

PHAIDON EDITORS. *Great women artists*. Phaidon Press, 2019. ISBN 0714878774.

RÉGIMBAL, Christopher. Copyright & Credits *Agnes Martin: Life & Work* [online]. Toronto: ©2019, Art Canada Institute [cit. 2021-03-27]. Dostupné z: <https://www.aci-iac.ca/art-books/agnes-martin/credits>

TINTEROW, Gary, Lisa MINTZ MESSINGER a Nan ROSENTHAL. *Abstract Expressionism and Other Modern Works: The Muriel Kallis Steinberg Newman Collection in The Metropolitan Museum of Art*. New York: The Metropolitan Museum of Art, 2007, 224 s. ISBN 978-0-300-1225-7.

Internetové zdroje

Ancienteegyptianblog. *Instagram* [online]. ©2021 Instagram od Facebooku [cit. 2021-02-13]. Dostupné z: <https://www.instagram.com/p/B-0T6PUHeUj/>

Anup. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001, 17. 5. 2010 [cit. 2021-02-13]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Anup>

APOLLINAIRE, Guillaume. Pásmo. *Městská knihovna v Praze* [online]. 2018. ISBN 978-80-7587-693-5 (epub). [cit. 2021-02-17]. Dostupné z: <https://web2.mlp.cz/koweb/00/04/38/95/15/pasmo.pdf>

Heidi Bucher. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2020 [cit. 2021-02-13]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Heidi_Bucher

Instalační umění. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2014 [cit. 2021-02-23]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Instala%C4%8Dn%C3%AD_um%C4%9Bn%C3%AD

Kabelky přes rameno / do ruky. *Ecokorek* [online]. ©2020 [cit. 2021-02-13]. Dostupné z: <https://ecokorek.cz/kabelky-pres-rameno-do-ruky-64?p=2>

Konec kelímků a kabelek: Nová estetika Instagramu: Opravdovost je mnohem vyšší komodita, sebevědomí znamená víc než krása. *Fashionbook.cz* [online]. 2019 [cit. 2021-02-18]. Dostupné z: <https://www.fashionbook.cz/2019/05/02/konec-kelimku-a-kabelek-nova-estetika-instagramu/>

Los Delinquentes - Poeta encadenado. *Youtube* [online]. 2007 [cit. 2021-02-13]. Dostupné z:

<https://www.youtube.com/watch?v=npDc8EyhHJQ>

OBRAT K OBJEKTŮM. *A2 kulturní čtrnáctideník* [online]. 2016, 2016 (08/2016), 216 stran [cit. 2021-02-16]. ISSN 1801-4542. Dostupné z: <https://www.advojka.cz/archiv/2016/8/obrat-k-objektum>

Socha. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2021 [cit. 2021-02-23]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Socha>

Strong.ass.woman. *Instagram* [online]. ©2021 Instagram od Facebooku [cit. 2021-02-13]. Dostupné z: <https://www.instagram.com/p/CExLmMWBLb9/>

Výklad snu: drak. *Snář.cz* [online]. Zásobování a.s, 2021 [cit. 2021-02-19]. Dostupné z: <https://www.snar.cz/vyklad/?qr=drak>

Seznam obrázků

obr. 1 - 25: Starší tvorba, Terezie Tomková

obr. 26, 27: Skici k malbě, Terezie Tomková

obr. 28: Screenshot z Instagramu *ancienteegyptianblog*, dostupné z: <https://www.instagram.com/p/B-0T6PUHeUj/>

obr. 29: Screenshot z Instagramu *strong.ass.woman* dostupné z: <https://www.instagram.com/p/CExLmMWBLb9/>

obr. 30: Screenshot z internetové stránky *Ecokorek.cz* dostupné z: <https://ecokorek.cz/kabelky-pres-rameno-do-ruky-64?p=2>

obr. 32: Fotografie, Terezie Tomková

obr. 33: Skica, Terezie Tomková

obr. 34: Fotografie volavek, zdroj nedohledán

obr. 35: Skica, Terezie Tomková